

Naturhistorisk Forening

for Fyn

1918-2018

Forårsprogram 2018

Naturhistorisk Forening for Fyn's formål er at udbrede og fremme kendskabet til naturen, og virke for bevarelse af natur- og landskaber.

Formålet søges opnået ved afholdelse af ekskursioner, biologiske og geologisk-geografiske undersøgelser, foredrag m.m.

Enhver der sympatiserer med foreningens formål kan blive medlem, og indmeldelse kan ske til kassen.

Kontingentet er 125,- kr. årligt og dækker husstandens medlemmer.

Bestyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke konstitueret sig, men består af Birthe Wallin Rosholt, Lone Skov, Anders Lykke, Ole Fredslund Hansen, Flemming Christiansen, Bente Lambertsen og Preben Nielsen. Suppleant er Bodil Schrøder.

Kontingent for 2018

Vi håber, at du fortsat vil støtte foreningen og deltage i vores ekskursioner og andre arrangementer. Kontingentet for 2018 udgør kr. 125,- som de sidste mange år.

Obs
ingen girokort

Bestyrelsen beder medlemmerne om at indbetale kontingentet på vores konto i Nordfyns Bank reg. Nr. 6864 konto 1077927 - husk at angive indbetal.

*"The same procedure as last year, Miss Sophie?
No - a new procedure this year, James!"*

Fra hierarkisk forening til netværksforening

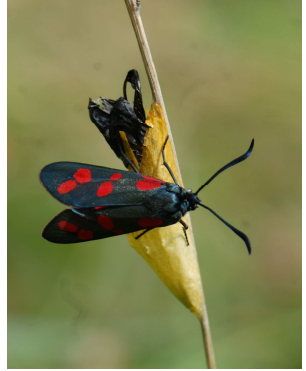
Den 15. december 1918 mødtes over 25 personer til et stiftende møde på foranledning af lærer P. I. Rørth, kredslæge P. Trautner, friskolelærer Andreas Madsen, friskolelærer Martin P. Rudum, Andreas Madsen, adjunkt Brusendorff og forstander J. E. Lange. Nu skriver vi 2018 og dermed er det blevet tid til at fejre 100 års jubilæet for Naturhistorisk Forening for Fyn.

Højtideligholdelsen af jubilæet vender vi tilbage til i efteråret. Men en 100 års fødselsdag giver anledning for at skue bagud og reflektere over, hvad vi har opnået. Gennem de sidste 100 år har Naturhistorisk Forening for Fyn givet medlemmerne nogle enestående oplevelser i og med fortrinsvis den fynske natur. Fundamentet for ekskursionerne har været et højt fagligt niveau kombineret med en social dimension. Populært sagt har vi hygget os i hinandens selskab med at være nørdede - også i tider, hvor det ikke var moderne.

Men en 100 års fødselsdag giver også anledning til at løfte blikket fra det tilbageskuende bakspejl og overveje, hvordan fremtiden tegner sig. I Naturhistorisk Forening for Fyn vil vi også gerne være hyggeligt

nørdede og præge naturdebatten de næste 100 år, så vi kan udbrede og fremme kendskabet til naturen, og virke for bevarelse af natur- og landskaber således, at vi lever op til vores vedtægter. Derfor må vi også træffe nogle beslutninger om, hvordan vi fortsat kan være livskraftige og dynamiske, for ikke at vi langsomt synker hen og drømmer om de gode gamle dage med Sir Toby, Admiral von Schneider, Mr. Pommeroy og Mr. Winterbottom.

Foreningens organisationsform følger den opbygning, man brugte for 100 år siden. Den klassiske hierarkiske struktur med en bestyrelse, som tilrettelægger alt, træffer alle beslutningerne samt et større eller mindre antal medlemmer, som trofast følger bestyrelsens beslutninger. En organisationsform, der var opbygget omkring datidens kommunikationsform, bl.a. et effektivt og billigt postvæsen. Det er ikke en organisationsform, som nødvendigvis lever op til nutidens (eller fremtidens) behov. Nutidens kommunikationsformer er opbygget omkring sms, mail, Facebook og andre digitale kommunikationsformer. Et område Naturhistoriske Forening for Fyn har behov for at opruste på, for at kunne kommunikere mere målrettet og effektivt med både nutidens og fremtidens medlemmer. Begge organisationsformer har sine fordele og ulemper, styrker og svagheder, men hvis vi ønsker at foreningens medlemmer i højere grad skal medinddrages i og gøres medansvarlige for foreningens aktiviteter, må vi ændre organisationsformen. Derfor sidder du nu med det sidste program, som foreningen udsender på papir. Fremover vil foreningens aktiviteter blive offentliggjort via vores hjemmeside www.naturfyn.dk, mail, sms og Facebook (<https://www.facebook.com/groups/1385402721680447/>).

Det er muligvis ikke alle de nuværende medlemmer, der er klar til denne omstilling. Men, som vi altid har gjort i naturen, vil vi også her hjælpe hinanden med at komme på omgangshøjde - der er ingen forskel på at lære at kende svampe, halvgræsser eller bruge Facebook. Hvis der er behov for det, arrangerer vi et kursus i at benytte de "nye" kommunikationsformer.

Jeg slutter denne lille artikel med en tak til de mange personer foreningen har haft fornøjelsen af at samarbejde med gennem årene.

A blue ink signature, appearing to be a stylized name, written in cursive.

Trækfugle på Langeland

- Dato:** Lørdag d. 21. april 2018
- Tid:** Kl. 10:00 - ca. 16:00
- Mødested:** P-pladsen lige efter Spodsbjergvej 164,
5900 Rudkøbing
- Turguide:** Claus Dalskov
- Kontaktperson:** Birthe Rosholt mobil 6168 0588
- Pris:** Gratis
- Tilmelding:** Ingen
- HUSK:** Madpakke, støvler, varmt tøj, kikkert og evt.
teleskop

På Langeland vil Claus Dalskov vise os rundt på følgende lokaliteter: Longelse Bondegårdsskov (forårsfloreten i skoven, skovens historie og hvad vi støder på af fugle), Nørreballe Nor, Gulstavområdet og Tryggelev- og Salme Nor.

Ved Gulstav Nor spiser vi vores medbragte frokost. Her er Naturstyrelsens Bygning med info-tavler om vildheste, fugletræk mm., og masser af bord/bænkesæt. Her er afhængigt af vejret mulighed for indtræk fra Tyskland. Under alle omstændigheder vil der være mulighed for at se nærmere på de lokale ynglefugle.

Efter frokost kører vi til Tryggelev/Salme Nor, hvor vi vil bruge et par timer. Der er de 2 gamle fugleskjul og også det nye innovative skjul. Antagelig er der næppe fugle at se fra det sidstnævnte, da placeringen er rigtig dårlig fuglemæssigt. Claus har været med stort set hele vejen i etableringen af det nye fugletårn - fra ideen kom frem og til opsætningen af prototypen, som er sket her i marts 2018.

Morkeltur til Lundsgårdklinten

- Dato:** Søndag den 6. maj 2018
- Tid:** Kl. 10:00 til ca. kl. 14:00
- Mødested:** Parkeringspladsen ved Lundsgård Klint SØ for Kerteminde
- Turguide:** Bente Lambertsen
- Kontaktperson:** Bente Lambertsen mobil 2349 5898
- Pris:** Gratis
- Tilmelding:** Ingen
- HUSK:** Kniv, kurv, madpakke, drikke, støvler og varmt tøj

Kom og deltag i vores traditionsrige morkeltur til Lundsgård Klinten, som arrangeres i samarbejde med svampeforeningen "Pahati".

Sidste år fandt vi kun nogle enkelte spiselige morkler, men en pæn mængde vårmusseroner. Måske er vi mere heldige i år. Vi tjekker nok også lige området omkring vandrerhjemmet for morkler.

Prøv også de lækre nye Skovløg, der plejer at være fremme. En forårsdelikatesse der kan bruges som miniporrer.

Orkidetur til Staksrode Skov

- Dato:** Søndag d. 27. maj 2018
- Tid:** Kl. 10:00 til ca. kl. 17:00
- Mødested:** P-pladsen ved ”det røde led” (se kortet næste side)
- Turguide:** Bodil og Ulrik Schrøder
- Kontaktperson:** Bodil Schrøder, mobil 4098 2516
- Pris:** Gratis
- Tilmelding:** Ingen
- HUSK:** Stierne er naturstier og kræver solidt - praktisk fodtøj, så tag gummistøvler eller vandrestøvler på. Medbring frokost og drikke evt. andre forfriskninger til dagen.
Husk også kikkert, hvis du er interesseret i fugle.

Staksrode Skov er en af Østjyllands mest dramatiske kyststrækninger med den blandede løv- og nåleskov. Skoven langs kysten er urørt naturskov, hvilket betyder, at naturen får lov til at gå sin gang, dvs. væltede træer eller faretruende skæve træer bliver ikke fjernet. I løvskoven finder man bøg, eg, ær, ask og buskarter som kvalkved, tjørn, pil, druehyld, benved, slåen og rød kornel. I skovens bundflora kan man finde sjældne orkidéer som ægbladet fliglæbe, skovgøgelilje, langsporet gøgelilje og ikke mindst stor gøgeurt, der kun vokser få steder i Danmark. Snylteplanten rederod kan man også være heldig at støde på.

I kystskrænterne findes der store mængder ler - det særligt finkornede, plastiske Lillebæltler. Leret suger store mængder vand til sig ved store regnskyl og tøbrud, og kan derfor pludselig glide ned mod stranden. Skreddene skaber nogle fantastiske terrasseformede plateauer i sko-

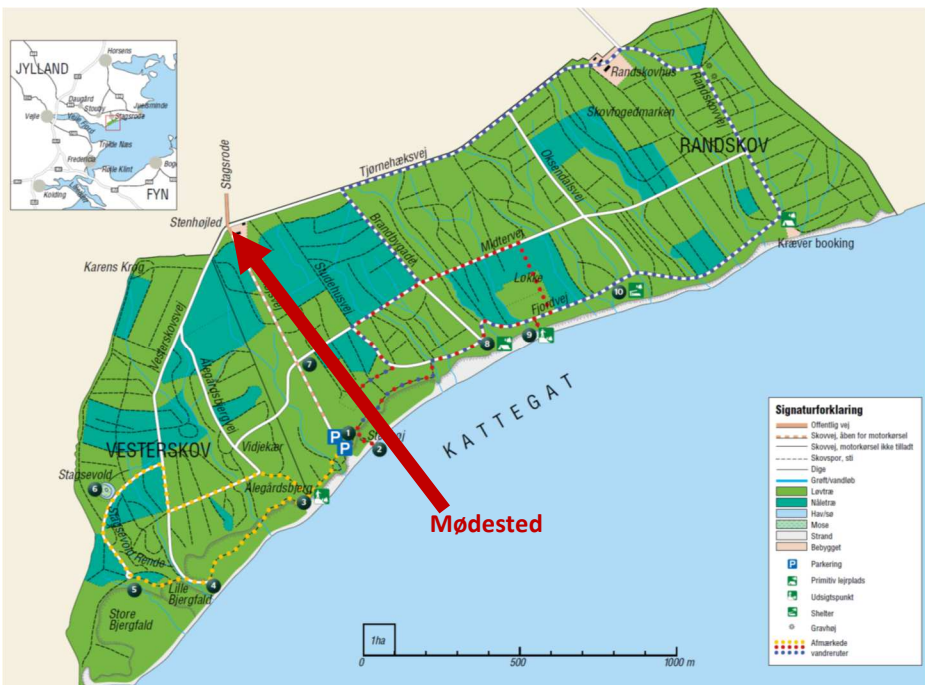
ven, og i nogle tilfælde følger kæmpetræer med skredet og træerne vælter ned på stranden nedenfor Staksrode Skov.

Vi starter med at gå en rundtur i skoven, hvor vi bl.a. ser nærmere på områderne med dramatiske navne som Store og Lille Bjergfald.

Man skal være opmærksom på, at det er meget vanskeligt at færdes på lokaliteten pga det plastiske ler. Derfor kræver det som minimum et par solide gummistøvler og er man dårligt til bens, bør nok overveje situationen grundigt.

Efter skovturen kører vi ned til Stenhøj Strand og indtager vores frokost. Når vi har indtaget frokosten kan vi drøfte om vi har kræfter og interesse i at besøge nogle af de øvrige spændende lokaliteter i skoven.

Nedenstående kort viser mødestedet. Korten kan downloades fra nedenstående adresse, som er en informationsfolder over Staksrode Skov.

Romsø

- Dato:** Søndag den 3. juni 2018
- Tid:** **Præcis** kl. 09:00 og kl.10:00 med hjemkomst ca. kl. 15:30 og kl. 16:30.
- Mødested:** Romsøbåden i Kerteminde Fiskerihavn
- Turguide:** Leif ”Romsø” Hansen
- Kontaktperson:** Lone Skov, mobil 6141 3800 eller mail: lone skov6@gmail.com
- Pris:** Medlemmer: Kr. 250,- Ikke medlemmer kr. 300,-.
- Tilmelding:** Seneste dato for tilmelding er torsdag den 10. maj til Lone Skov. Tilmeldingen er først gældende ved en bekræftelse fra Lone på mail eller SMS

"Den kønneste Ø af alle Øerne er Romsø ved Kjerterminde". Udtalelsen er fremsat af en mand, der havde sammenligningsgrundlaget i orden. Det står som Johannes Larsens status efter, at han i 1924 havde afsluttet togter til 132 danske øer. Så ikke uden grund er Romsø-turen altid er en efterspurgt ekskursion blandt medlemmerne. Romsø er en sand naturmæssig perle med den karakteristiske løvskov på midten af øen og de flotte overdrev og strandenge rundt langs kysten. Den centrale del af skoven er præget af små moser og skovsøer omkranset af ellesumpe, som giver skoven et eventyragtigt præg. Langs kysterne er der nogle steder høje klinter og mod sydvest en fuglerig strandeng. Måske er det mest karakteristiske på Romsø de timeglasformede tjørne på overdrevene. Tjørnenes specielle vækst skyldes nedgnavningen fra de mange dådyr, der efter sigende blev udsat helt tilbage i 1200-tallet. Vi har været så heldige, at få Leif ”Romsø” Hansen til at øse af hans af sin viden om øens historie. Leif Hansen sejlede i 35 år postruten mellem Kerteminde og Romsø og blev øens sidste faste beboer, efter at han havde boet på øen i næsten 20 år.

Urup Mose

- Dato:** Torsdag d. 21. juni 2018
- Tid:** Kl. 17:30 til ca. kl. 20:00
- Mødested:** P-pladsen på Brabækvej overfor adressen:
Brabækvej 110, 5550 Langeskov
- Turguide:** Martin Søholm, biolog ved Kerteminde kommune
- Kontaktperson:** Birthe Rosholt mobil 6168 0588
- Pris:** Gratis
- Tilmelding:** Ingen
- HUSK:** Stierne er naturstier og kræver praktisk fodtøj, så tag gummistøvler på. Medbring evt. forfriskninger. Husk også kikkert, hvis du er interesseret i fugle.

Urup Mose er et af de største og mest veludviklede rigkær på Fyn og er især kendt for sin store bestand af orkidéen Mygblomst – en af karakterarterne for ekstremrigkær. Langt hovedparten af Urup Mose består af mose og ferske enge på en kalkholdig jordbund. Mosen har stedvis kun et tyndt tørvelag og kombineret med den meget kalkholdige jordbund betyder det, at der er udviklet store arealer med mosetypen ”ekstremrigkær”.

I Urup Mose og nogle af de omliggende arealer har der gennem en længere årrække været lavet et større naturprojekt, som har til formål at udvide arealet med lysåbne rigkær. Projektet er støttet af EU’s Life+ ordning og løber frem til og med 2018. Projektområdet udgør ca. 75 ha af Natura 2000 områdets samlede areal på 102 ha. Området ligger lige nord for Langeskov og domineres af 2 parallelle dalsystemer, der er orienteret NØ-SV. I dalene findes mindre vandløb, der udgør den øvre del af Geels Å systemet. Hvis du vil læse mere om projektet kan det ske på <https://life70blog.wordpress.com/blog/urup-dam-2/>

Projektet har gjort det muligt at gå en tur og opleve dele af den spændende mose, som tidligere var utilgængelig. På rundturen vil vi udover mygblomst også se efter sump-hullæbe, djævelsbid, leverurt, forskellige halvgræsser og siv samt andre karakteristiske rigkærsarter.

På rundturen vil Martin Søholm give en orientering om det store naturprojekt og de forskellige former for naturpleje, der er iværksat for at sikre den sjældne flora i mosen. En del af stien ligger i en mere tilgroet del af mosen, hvor der måske er mulighed for at høre nattergalen.

Du kan læse yderligere om hvordan ”Oprindelsen til Urup Mose fortæller sig i fortiden” på <http://www.dettabteland.dk/fyn/urup.pdf>.

Et foto fra en af Naturhistorisk Forening for Fyns ornitologiske ekskursioner. Selv om påklædningen har ændret sig, er der alligevel noget bekendt over ”situationen”.

Ornitologisk Ekskursion, Nyborg. (29/5 1935.)

2018 Forårsprogram for Naturhistorisk Forening for Fyn 2018

Marts	April	Maj	Juni
To 1	Sø 1 Påskedag	Ti 1	Fr 1
Fr 2 O	Ma 2 2. påskedag 14	On 2	Lo 2
Lo 3	Ti 3	To 3	Sø 3 Romsø
Sø 4	On 4	Fr 4	Ma 4 23
Ma 5 10	To 5	Lo 5	Ti 5
Ti 6	Fr 6	Sø 6 Morkelttur	On 6 ●
On 7	Lo 7	Ma 7 19	To 7
To 8	Sø 8 ●	Ti 8 ●	Fr 8
Fr 9 ●	Ma 9 15	On 9	Lo 9
Lo 10	Ti 10	To 10 Kr. himmelfartsdag	Sø 10
Sø 11	On 11	Fr 11	Ma 11 24
Ma 12 11	To 12	Lo 12	Ti 12
Ti 13	Fr 13	Sø 13	On 13 ●
On 14	Lo 14	Ma 14 20	To 14
To 15	Sø 15	Ti 15 ●	Fr 15
Fr 16	Ma 16 ● 16	On 16	Lo 16
Lo 17 ●	Ti 17	To 17	Sø 17
Sø 18	On 18	Fr 18	Ma 18 25
Ma 19 12	To 19	Lo 19	Ti 19
Ti 20 Generalforsamling	Fr 20	Sø 20 Pinsedag	On 20 ●
On 21	Lo 21 Langelandstur	Ma 21 2. pinsedag 21	To 21 Urup Mose
To 22	Sø 22 ●	Ti 22 ●	Fr 22
Fr 23	Ma 23 17	On 23	Lo 23
Lo 24 ●	Ti 24	To 24	Sø 24
Sø 25 Palmesøndag	On 25	Fr 25	Ma 25 26
Ma 26 13	To 26	Lo 26	Ti 26
Ti 27	Fr 27 Bededag	Sø 27 Orkidetur til Staksrode	On 27
On 28	Lo 28	Ma 28 22	To 28 O
To 29 Skærtorsdag	Sø 29	Ti 29 O	Fr 29
Fr 30 Langfredag	Ma 30 O 18	On 30	Lo 30
Lo 31 O		To 31	

20 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage

19 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

21 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

21 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage